

לא יהיה המארח בארוחה לכבוד קארטר, הוא גם לא יבוא אליה. הוא יקבל אנגינה. אחרי שקארטר יעזוב את ישראל, ישקול הפקידים הנדהמים של משרד ראשי הממשלה מיהרו להזעיק את ראשי

ישראל דווקא את הארוחות הממלכתיות, ולא ראשיהממשלה. אנשים המקורבים לנשיא המדינה יצחק נבון הודיעו ללישכת ראשיהממשלה כי הנשיא עומד על כך שהוא יהיה המארח של הנשיא קארטר ואשתו בארוחת הערב הממלכתית, שכבר נקבעה. התשובה של לישכת ראשיהממשלה בקריית בגין גורריון בירושלים אל מישכן הנשיא ברחוב ז'בוטינסקי בבירה, במרחק שניים שלושה קילומטרים, עברה דרך וושינגטון: "ראשיהממשלה מנחם בגין הוא שיהיה המארח בארוחת הערב, משום שהוא זה שהזמין את הנשיא קארטר לבוא לישראל, וקארטר יהיה אורחו כאן, ביקורו של קארטר בישראל אינו נושא אופי טכני, אלא בעיקר אופי מדיני, ועל זה מופקד ראשיהממשלה ולא הנשיא". כמוכן, הוסיפה הודעת לישר כת ראשיהממשלה, שהנשיא נבון יהיה אורח נכבד בסעודה זו.

נראה כי תשובה זו הרגיזה את נשיא המדינה יצחק נבון. ידידיו של הנשיא הצעיר ביותר שהיה אי פעם לישראל, הפעלתן ביותר מכל הנשיאים, חוששים כבר זמן רב מכך שהוא מתוסכל מתפקידו כנשיא, מרגיש עצמו חנוק ולחוץ בתוך מישכן נשיאי ישראל, ומתגעגע לפעילות פוליטית.

נדמה היה לאנשי לישכת ראשיהממשלה כי בכך הסתיימה הפרשה. אולם לא עברו שעות אחדות ונשיא המדינה העביר לאחד הפקידים הבכירים במשרד זה הודעה שהולידה משבר חמור ביחסים בין מוסד הנשיאות לבין ראשיהממשלה: אם הנשיא

הממשלה בטלפון, ודיווחו לו על תגור בת הנשיא. אחד מהם דיווח לבגין: "אם לא ניתן לו את הארוחה, ניוותר ללא נשיא". היה זה דווקא עוורו הצבאי של בגין, תת-אלוף אפרים ("פרויקה") פורן, שהצליח לשכנע את ראשיהממשלה מנחם בגין לוותר לנשיא. אולם לבגין היה תנאי על פי כללי הטכס מקובל כי בארוחה מסוג זו נואמים רק שניים: האורח והמארח. התנאי של בגין לוותר היה שנבון יסכים כי יהיו שלושה נואמים — האורח, המארח וראשיהממשלה בכבודו ובעצמו. מי שהציג דרישה זו של בגין בפני נבון, ביום הרביעי לפני שבוע, דאג לרכך את האולטימטום. "ראשיהממשלה מבקש את רשותך לסטות מהפרוטוקול, כדי שגם הוא ינאם בארוחת הערב הממלכתית". נבון הבין כי תהיה זו נסיגה-שלי-כבוד לבגין, והסכים מיד.

קארטר במכונית שהסיעה את נשות המנהיגים לירושלים

הוכנסה אל המכונית מצידה הימני. נשות המנהיגים נסעו לירושלים כשעליזה בגין יושבת כארחת במרכז, בניגוד לכללי הפרוטוקול, רוחאלין קארטר מימנה ואופירה נבון משמאלה. קודם לכן מנעה עליזה בגין מאופירה נבון להצטרף לפמליית הנשיא שעבר עליה לפני הנכבדים. ראש הטכס צירף את השתיים לפמלייה.

5. בודדה על המסלול

במשך, כמה שניות ניצ' בה רעיית הנשיא, אופירה נבון, מבוישת ונכלמת, לבדה על המסלול בממלכתית, כשהיא סבורה שאין לה מקום במכונית שתסיע את עליזה בגין ורוחאלין קארטר לירושלים. לבסוף היא

"דיווחתי לנשיא"

כבר זמן רב ידוע בתוגי השלטון כי בניגוד לתמונה שאותה מנסה ראשיהממשלה לצייר בעיתונים, בעזרת דובריו, היחסים האישיים בין ראשיהממשלה לנשיא המדינה אינם תקינים. במשך שנים רבות, שבהן היה בגין מוקצה מחמת מיאוס ומוח' רם עלידי ראש ממשלת-ישראל דאן, דויד בגין-גוריון, היה יצחק נבון אחד האנשים המקורבים לבגין-גוריון. כאשר עלתה שאלת בחירת הנשיא החדש למדינת ישראל, במ' קום אפרים קציר, עלה שמו של נבון כאחד המועמדים. בגין, שלא רצה את נבון כנשיאו, חיפש בקדחתנות מועמד אחר, וכשלא מצא מועמד שיוכל להתחרות בכישוריו של נבון, המציא דמות עלובה ומגוחכת, סקפירופוסור יצחק שוה.

גם כאשר היה ברור כי בחירתו של נבון מובטחת, עדיין ניסה בגין לטרפד אותה, בכל צורה אפשרית. אפילו ביום בחירת הנשיא עלידי הכנסת, יום ההצבעה המפורסם, כאשר נגד נבון לא ניצב איש והיה ברור כי הוא ייבחר, לא גילה בגין גדלות רוח מיוחדת. הוא הטיל אל הקלפי פתק לבן — הצביע נגד נבון — למרות שימים אחדים קודם לכן הביע את תיקווחו כי נשיא המדינה ייבחר ללא מתנגדים.

האמת ניתנת להאמר כי בגין שומר, אולי יותר מכל ראש ממשלה אחר לפניו, על גינוני כבוד מופלגים כלפי נשיא המדינה. למרות היריבות הפוליטית הממושכת ולמרות אופיים השונה של שני האישים, אין בגין מחמיץ כימעט אף הזדמנות כדי לבוא ולדווח לנשיא, לפקוד את מישכן הנשיאות בכל עת משבר או החלטה גור' רלית, ולצאת אחר כך ולהצהיר בפני העיתונות: "דיווחתי לנשיא המדינה".

אולם האולטימטום שנמסר בשמו של נבון לבגין, והעובדה שנבון לא הסתיר אף פעם את שאיפתו לשוב לחיים הפור' ליטיים, לאחר שיסיים את כהונתו בנשיא' אות, הביאו את יחסי שני המנהיגים לנקר' דת משבר.

נאמו המצויין של נבון בטכס קבלת הפנים לג'ימי קארטר חסעיר חוגים (המשך בעמוד 42)